

«SLOVENE» velja
po pošti na vse strani Ju-
goslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . 120.—
za pol leta 80.—
za četrt leta 45.—
za en mesec 15.—
Za inostranstvo celoletno K 240.—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 30.—
za inostranstvo 35.—

SLOVENE

Inserati:
Enostajna petstvesta (39 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6.—
poslana itd. po K 3.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 39/9 mm K 15.
Izbija vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 3. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; nevrnjenost plačila ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 na naročilo in št. 348 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7562.

Izjava načelstva SLS.

Načelstvo S. L. S. je v senci dne 9. decembra pod predsedstvom dr. Korošca sklenilo sledečo resolucijo: Načelstvo S. L. S. je vzelo z odobravanjem na znanje, da je dr. Korošec ob posvetovanju ministrskega sveta dosledno vztrajal na strankinem avtonomističnem načrtu. Načelstvo S. L. S. odklanja ustavni načrt ministra dr. Markovića in nalaga svojim poslancem, da vztrajajo, zvesti vsem načelnim točkam volivnega programa S. L. S., v ustavotvorni skupščini brezpogojno na avtonomističnem programu, ki ga je v imenu stranke predložil njen zastopnik v vladi ministrskemu svetu. Klub strankinih poslancev naj ne vstopa v nobeno kombinacijo, ki ne bi zastopala avtonomističnega programa, kakor ga je S. L. S. zamislila.

Demokratski ministri in avtonomija.

Na zagrebški strankarski skupščini je Radić označil vladni režim, kakor ga je uveljavljala demokratska hečina pod vodstvom ministra Svetozarja Pribičevića, kot batinaški režim. Centralistične težnje demokratov so rodile v narodu odpor in temu odpornemu pojavu so hoteli demokrati odločiti z nasilno politiko; da bi pa v navdušenosti demokratska večina pod vodstvom izbrabljali agrarno reformo v strankarske svrhe in tako rešili tudi v prečankah pokrajina nekaj mandatov. Demokratske so vsem koalicijskim vladam, v katerih so imeli ali absolutno ali relativno večino, dali posebno signaturo, ki so jo druge stranke označevale z vladnim absolutizmom in centralističnim režimom. Meje naše države niso bile še potegnjene in zato so razne stranke morale prevzeti nase tudi to neuhvaležno žrtev, da so sedele pri vladni mizi skupaj z demokratskimi centralisti in absolutisti. Demokracija so na ta račun tudi mnogo grešili in lastne grehe nalagali potem drugim strankam. Višek so pa dosegli v zadnji vladi, ko so obravnavali vladni načrt. Častno izjemo je delal tu demokrat dr. Drasković, ki je kazal precej avtonomističnega navdahnjenja. Zato sta se na odlikovala v borbi za centralizem v najhujši meri slovenski minister dr. Kukovec in minister Pribičević.

Dr. Kukovec je igral v tem oziru najkvalitetnejši vlogi, podpiran od Pribičevića. On je v ministrskem svetu prevzel vlogo razbijavca Slovenije in avtonomije pokrajin; zahteval je, da se Slovenija deli v dve pokrajini, štajersko in kranjsko, in tako postavljaj upravne meje, kakor so bile pred zlomom Avstrije. Dr. Kukovec se je

zavzemal za to, da naj bi imele pokrajinske skupščine samo posvetovalno kompetenco, zastopal je reakcionarni volivni red za pokrajinske skupščine, po katerem naj bi se poslanci v pokrajinske skupščine volili po kombiniranem sistemu indirektnih volitev in stanovskih organizacij.

Značilno je za demokratsko »avtonomijo«, da je Pribičević zahteval podražavljenje vsega šolstva; učitelje bi morala plačevati sicer država, za zgradbe šol bi pa morale prispevati pokrajine, kljub temu, da bi sicer ne imele nobenega bistvenega vpliva na podražavljeno šolstvo. Dr. Kukovec je temu načrtu sekundiral. Odločno se je temu upri dr. Korošec, ki je oddal v ministrskem svetu glede ustave oddvojeno mišljenje v smislu avtonomističnega programa SLS.

Zdi se, da se demokracija čutijo krive in vedo, da bo narod njihov centralistični načrt obsodil. Zato so dosledno razširjali iz Belgrade vesti, kakor da se je tudi dr. Korošec akomodiral njihovemu centralizmu. Izprva so sicer pošiljali zmagovalne vesti o borbi z dr. Korošcem, ki da je s svojim avtonomističnim programom v ministrskem svetu popolnoma osamljen in da je popolnoma podlegel. Ko pa so opazili, da tem zmagovalnim vestem v narodu ni bilo zmagovalnega odziva, so spremenili taktiko. Pa tudi to jim ne bo nič pomagalo. V konstituenti se bo točno in jasno pokazalo, kdo je zastopal stališče naroda. Konstituenta ne bo razpravljala med štirimi zaprtimi stenami, odkoder je mogoče pošiljati vse mogoče vesti, resnične in neresnične. Konstituenta bo javna in tam ne bo mogla nobena stranka slepomišiti, kakor se je to dogajalo pri volitvah, ko so bile vse stranke avtonomistične. Tam se bodo končno potegnile maske z obrazov vsem, ki skušajo javno mnenje napeljevati na svoj mlin s potvorjenimi poročili o neljubih jim nasprotnih strankah.

Papežev dar otročičem.

Od daru sv. očeta Benedikta XV. otročičem (bambini) kraljestva SHS, je apostolska nunciatura v Belgradu odločila in poslala za ljubljansko škofijo škofijskemu ordinariatu znesek 30.000 din. = 120.000 K, da se ta vsota razdeli po namenu svetega očeta.

Radi tega se razpisuje s tem za revne otročiče v starosti do osem let 1500 darov po 400 K in 3000 darov po 200 K.

Pri razdelitvi bo merodajen sledeči red:

1. popolne sirote, ki se oskrbujejo od dobrih ljudi ali v sirotišnicah in zavetiščih;

2. na pol sirote;
3. otročiči revnih krščanskih staršev;
4. nezakonski otroci, ako so matere revne in nadalje nesvarnega življenja.

Prošnje za te darove naj obsegajo sledeče podatke:

a) rojstne podatke otrok, b) podatke o starših ter, ako še žive, o njih zaslužku, c) število nepreskrbljenih otrok v rodbini in njih starost; d) bivališče (stanovanje) rodbine.

Resničnost podatkov v prošnji kakor tudi potrebnost in vrednost podpore naj potrdijo župni uradi. Za Ljubljano je dodati prošnji tudi potrdilo zglavevalnega urada pri policijskem ravnateljstvu glede stanovanja.

O otrocih, ki se oskrbujejo v zavodih, naj pošlje potrebne podatke vodstvo dotičnega zavoda ter naj hkrati tudi navede, katere prejemke zavod že dobiva za dotične otročiče.

Prošnje je vložiti pri ordinariatu do 31. decembra 1920. Prošnje z dežele naj se pošljejo škofijskemu putom župnih uradov.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 8. decembra 1920.

Anton Bonaventura,
škof.

Skupščina Radićeve stranke.

LDU Zagreb, 8. decembra. (ZNU) Ob desetih dopoldne se je vršila v Zagrebu izredna skupščina Hrvatske pučke seljačke stranke. Na skupščino so prišli vsi izvoljeni poslanci seljačke stranke. Zastopane so bile mnogobrojno tudi vse hrvatske županije. Na skupščino so prišli tudi tuji novinarji, in sicer: dopisnik lista »Berliner Tageblatt« iz Belgrade, dopisnik lista »Corriere della Sera«, belgr. »Pravda« in belgrajske »Tribune«.

Radić govori.

O pol 11. je stopil na govorniško tribuno narodni poslanec Štefan Radić, ki je začetkom pozval k miru ter poudarjal, da je hrvatski narod dne 28. novembra izrazil svojo svobodno voljo, da bo Hrvatska v mednarodnih mejah južnih Slovanov kot celota kmetska republika. Pravi, da to ni skupščina ene stranke, temveč skupščina osvobodjenega hrvatskega naroda. Republika pomenja za hrvatsko kmetsko republikansko večino popolno zmago kmetskega prava, da bo kmet svoboden na svojem domu, da bo imel priliko in pravico biti popoln gospodar v svoji občini, da kontrolira delo v občini, okraju, županiji in v sami vladi in da kontrolira sam direktno.

Kmet ima pravico in dolžnost, da vse ono posle, ki jih mora sam opraviti, opravi sam brez kakršnokoli kontrole v svoji občini, v okraju in županiji, da opravi vse one posle, ki jih res zna, na one, katerih pa ne zna (sodstvo, inženirstvo, državne finance), pa lahko pazi, da se bodo res izvršili. Pravi, da ni res, da hajska kmete na uradništvo. Poudarjal je, da poslanci njegove stranke niti za las ne bodo popustili od hrvatskega kmetskega republikanskega programa, da bodo izvršili ta program v sporazumu s svojimi sosednjimi narodnimi brati. Politika hrvatske seljačke pučke stranke se ni izpremenila ter stoji še danes na stališču, da so vsi Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari ena narodna celota. V naših mejah, ki jih je ustvarila Evropa, hoče ustvariti skupno nevtrarno kmetsko republiko. Stranka ne bo rušila sedanjo vlado s silo, opozarja pa, da je 240.000 žuljavih rok volilo z gumijevimi kroglicami za republiko. Protivnik je revolucije, morda pa bo skupni hrvatski narod prisiljen k revoluciji na vsem svojem zgodovinskem ozemlju. Ako bi Srbi tudi ne bili naši bratje po jeziku in življenju, bi mi bili z njimi, ker hočemo živeti človeško življenje v slogi z vsemi svojimi sosedi, ali dve kraljevi vladi, italijanska in srbska, sta si v strahu pred komunisti razdelili hrvatsko Primorje in nam vzeli Reko, Istro in Zadar. Tega ne priznamo. Mi smo hrvatski kmetski narod, po soglasnem sklepu hrvatski sabor neodvisne hrvatske države in po glasovanju ogromne večine volivcev kmetske republike. Smo proti vsakemu koraku, dejanju in besedi, s katerim bi se današnje faktično stanje rušilo s silo, na miren in pravičen način bomo oživilorili svoj program. Pri volitvah je zmagała človečanska kmetska duša. Ako bodo volitve v vsej državi uničene, bomo dobili zopet še večjo večino, ne samo na Hrvatskem, temveč tudi v Sloveniji, Dalmaciji, Bosni, Hercegovini in Vojvodini. Hočemo kmetsko republiko sporazumno z brati v mejah, ki nam jih je dala Evropa.

Sklepi in prisega.

Po govoru št. Radića so bile sprejete nastopne resolucije:

1. Stranka se ne imenuje več Hrvatska pučka seljačka stranka (HPSS), temveč Hrvatska republikanska seljačka stranka ali Radićeva hrvatska seljačka stranka (za obe nazivani kratico: HRSS).

Nato so prisegli poslanci stranke, da bodo na vsak pravičen način delali na to, da se Hrvatska uredi na temelju pravice samoodločbe v sporazumu z jugoslovanskimi narodi v nevtrarno kmetsko republiko v današnjih mednarodnih mejah južnih

LISTEK.

H koncertu orkestralnega društva »Glasbene Matice« dne 13. decembra t. l.

S koncertom orkestralnega društva prične »Glasbena Matica« v letošnji sezoni svoje koncertno delovanje. Orkestralno društvo se je ustanovilo kot nujno potrebna institucija za razvoj orkestralne šole lanske leto in je takoj živahno poseglo v koncertno življenje. Preteklo sezijo je priredilo dva samostojna koncerta; na prvem so se izvajale izključno le skladbe za godalni orkester, na drugem sinfoničnem koncertu pa je društveni kapelnik profesor Jeraj podal impozantno Čajkovskijevo šestto sinfonijo, ki je po svoji interpretaciji in tehnični dovršenosti izvajanja pustila pri vseh koncertnih obiskovalcih skoro nepozaben vtis. Dalje je sodelovalo orkestralno društvo z manjšimi skladbami na koncertu koroške mladine in na slavnostnem koncertu povodom bivanja prestolonaslednika v Ljubljani.

Kdor pazno zasleduje delovanje orkestralnega društva, vidi, da se orkester »Glasbene Matice« prav dobro razvija. Orkester, ki si upa v prvem letu svojega obstoja izvajati »Pathétique« in to s takim

uspehom, se vidi, da je v dobrih rokah, da pozna disciplino in da ima resno voljo s skrbnim študijem gojiti pravo umetnost.

Prvi letošnji sinfonični koncert nam nudi skladbe Čajkovskija, Berlioz, Liszt, Liadova, Rimskij-Korsakova in Šerjanec. Čajkovskij je našemu koncertnemu občinstvu že star znanec. Lanske leto smo čuli njegovo 5. in 6. sinfonijo in razen tega je orkestralno društvo proizvajalo njegovo elegijo op. 67 b) na smrt Samarima. Čajkovskijeva serenada je veliko delo, ki ga proizvajajo godalni orkestri, da morejo pokazati svojo moč in silo. Skladatelj želi sam v partituri močne zasedbe. Pri koncertu orkestralnega društva bo izvajalo serenado, ki je najbolj razvita forma skladb za godalni orkester, nad 50 goslačev, violistov, čelistov in kontrabasistov. Prvi stavek je zgrajen v obliki sonate, drugi stavek prinaša nadvse ljubeč valček s prikupno melodijo in interesantno ritmiko, tretji stavek elegija je značilen za umetniško ustvarjanje Čajkovskega kot lirika, zadnji stavek pa razvija v ruskem tema vso silo godalnega orkestra. To delo — enakih del razven Dvořakove in Sukove serenade imamo le malo — je dirigiral lanske leto iz ljubljanske opere dobro znani kapelnik Fr. Rainer pri svojem gostovanju v Hamburgu.

Druga skladba na vspeh je Berliozova overtura »Rimski karneval«. Hek-

tor Berlioz je bil rojen leta 1803 v Côte St. André (Isère) ter umrl v Parizu leta 1869 kot knjižnični konservator. Njegov oče je bil zdravnik in je odločil tudi svojega sina za študij medicine. Velikih idej poln Berlioz pa je kmalu prestopil na konservatorij. S svojimi spisi in skladbami je uveljavljal takozvano programno glasbo, pri kateri naj bo skladatelj v poslušalčeva fantazija direktno vezana na konkretna dejstva, na gotov program. V Nemčiji se je pridružil temu principu kompozitorskega sloga Fr. Liszt. Berlioz je poseben mojster v uporabi in sestavi zvočnih barv orkestralnih instrumentov, ki mu služijo v karakterizaciji izraza. Znana je njegova znanstvena knjiga »Umetnost instrumentacije«. Lanske leto se je izvajala sinfonija »Harold v Italiji« s prekrasnim violskim solo. »Rimski karneval« je uglasbil Berlioz kot drugo overture k svoji operi »Renvenuto Cellini«. Skladbo »5. maj« za bas solo, zbor in orkester, zloženo v proslavo Napoleonove smrti pripravlja pevski zbor »Glasbene Matice«.

Tudi Fr. Liszt zastopa mnenje, da mora glasba nekaj predstavljati, izražati poetične deje. Liszt je bil rojen leta 1811 v Raidingu pri Oedenburgu (Ogrsko) in umrl leta 1886 v Bayreuthu. Leta 1842 je postal dvorni kapelnik v Weimarju in tu je zlagal svoje sinfonične pesnitve, ki prav posebno reprezentirajo njegovo umetniško

produktivno individualnost. K svojim »preludijem« navaja po Damartinu nastopni predgovor:

»Kaj je naše življenje drugega nego vrsta preludijev onemu tajinstvenemu spevu, čigar prvi sloves, glas ubere šele smrt? Ljubezen je vsakemu srcu svetla zarja; toda kje je življenje, ki mu ni pretrgalo prve blaženosti in sreče besnenje viharja ter z uničujočim bliskom rušec svete oltarje razpršilo s svojim smrtnim dihom sladkosti polnih sanj, in kje je ranjena duša, ki ni po težkih preizkušnjah v rahlem božjem miru na kmetih izkušala usnavati lastnih spominov? Toda mož ne strpi dolgo v blagodejnem pokoju in blaženosti polnem razkošju narave in »ko pozove bojni klic«, hiti, — kaj mu mar, zakaj gre vojska, — na najbolj nevarno mesto, da v vojnem vrvežu razmahne spet vse svoje sile in občuti do kraja vse svoje moči.«

Nikolaj Andrejevič Rimskij-Korsakov je rojen leta 1844 v Tihvinu (gub. Novgorod) in je umrl leta 1908 v Petrogradu. Zložil je kot dvajsetletni mladenič prvo rusko sinfonijo. Njegovo harmoniko odlikuje nenavadna originalnost in svežost, koloristična sredstva godbe zna mojstrsko uporabljati. Večja orkestralna dela so »Sadko« sinfonična pesnitev (prva ruska skladba te vrste), ruska Velika noč »Šehérazade«, španski capriccio, srbska fantazija, božična suita in tri sinfonije.

Slovanov kot ena narodna celota in da bodo v tej nevtralnemu kmetijski republiki oživitvorili za vse stanovne enake človečanske pravice, za kmetijski stan pa popolno kmetijsko pravo. Za njimi so prisegli tudi vsi navzočni skupščinarji v enakem zmislu.

2. Druga resolucija zavzema stališče HRSS napram konstituenti, da so njeni poslanci pripravljeni iti v Belgrad, toda samo s pogojem, da v konstituenti ne bi bili majorizirani, da so pripravljene razgovarjati se z zastopniki Srbov in drugih narodov v Jugoslaviji; ako bi se ne sporazumeli, bi se razšli. V hrvatski banovini zahtevajo, ker imajo večino nad vsemi drugimi strankami, zase banskno mesto in vlado. Protestirajo proti temu, da bi morali poslanci v konstituenti najprej priseči kralju.

3. Tretja resolucija pravi, da je HRSS dobila 240.000 svobodnih hrvatskih kmetijskih glasov, za 100.000 več, kakor vse druge stranke, da vsled tega smatra stranka to volitev kot plebiscit za nevtralno hrvatsko kmetijsko republiko v današnjih mejah južnih Slovanov, izvzemši mejo proti Italiji.

4. Po načelu pravice samoodločbe ima HRSS pravico, da prevzame v banski Hrvatski vso državno vlado in upravo v svoje roke tako, da belgrajska vlada prizna hrvatski državni sabor, ki izmed sebe izbere bana oziroma predsednika republike banske Hrvatske in vlado za vse državne posle, kakor je to bilo faktično in pravno na Hrvatskem od prevrata do 1. decembra 1918.

5. HRSS smatra današnjo bolgarsko seljaško stranko in bolgarsko seljaško vlado za naravnega zaveznika pri delu za nevtralno jugoslovansko zvezno republiko Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov navzlic temu, da je današnja bolgarska seljaška stranka še monarhistična. Obenem bo stranka poizkušala, da sporazumno z drugimi kmetijskimi strankami v Srbiji, Bosni, Dalmaciji, Sloveniji in Vojvodini z ustavo zajamči kmetijski značaj zvezne jugoslovanske republike, tako da bo počenši od občinskega odbora do vseh ministrstev kmetijski narod ali sam reševal svoje posle, ali da jih bo direktno nadziral po svojih kmetijskih poverjenikih.

6. Zadnja resolucija govori o republikanskem pokretu med južnimi Slovani, da bo stranka poizkušala stopiti v čim tesnejše stike z drugimi republikanskimi skupinami Slovencev, Bolgarov in Srbov.

Po 12. uri se je skupščina mirno razšla. Na vsej skupščini ni bilo nikakih incidentov ali izzivanj.

Novi avstrijski zvezni predsednik.

Dunaj, 9. decembra. (Izvirno). Za predsednika avstrijske zvezne republike je bil danes izvoljen dr. Mihael Hainisch, ki je nevtalec ter je kot pisatelj deloval praktično na socialno-političnem in narodno-gospodarskem polju. Dr. Hainisch je sin znane učiteljice ženskega prava Marijane Hainisch, ki je predsednica zveze avstrijskih ženskih društev. Dr. Hainisch je veleposelnik v Glognitzi, po svoji ženi roj. Tigdor pa je tudi udeležen pri veleindustrijskih podjetjih. Bil je tudi svojčas generalni svetnik avstroogrse banke ter je postal znan po svojih gospodarsko-političnih spisih.

Razna poročila.

IRŠKE ZADEVE.

LDU London, 9. decembra. (Dun. KU). Visja irska duhovščina se je angleški vladi ponudila, da posreduje med sinfajnovci in med vlado. Henderson je o uspehu svojega poto-

Skladba »Na gomili« je posvečena spomenu leta 1904, umrlega ruskega založnika v Lipskem M. P. Belajeva, velikega glasbenega propagatorja; po čigar zaslugi so pričeli v Petrogradu prirejati sinfonične koncerte in ruske komorne večere.

Anatol Ljadov, rojen v Petrogradu leta 1855., je deloval od leta 1878. dalje na petrogradskem konservatoriju kot profesor kompozicije. Umrl je med svetovno vojno in zapustil lepo število prav pomembnih instrumentalnih in klavirskih del. Pri svojih delih je uporabljal tudi z velikim uspehom rusko narodno pesem. Njegova »balada« je vseskozi interesantno v % taktu zloženo delo.

Škerjančev sinfonični stavek (Largo v e-duru) je bil zložen ob priliki bivanja prestolonaslednika v Ljubljani, a se tedaj radi tehničnih ovir ni mogel izvajati. Mladi komponist kaže pri tem delu globoko občutenost in široko muzikalno linijo.

Orkestralno društvo pripravlja za tekočo sezijo še Beethovno »Eroiko«, Novakovo »Slovaško« suite, Čajkovskijev klavirski in Dvořakov violinjski koncert, Čajkovskijevu overturo »Romeo in Julija« in izmed domačih skladateljev Premrlovo serenado za godalni orkester.

vanja na Irsko poročal svoji stranki in izjavil, da je odposlancstvo dobilo vtis, da večina ljudstva ni zadovoljna s postopanjem ekstremistov ter da želi mir z vlado. V sinfajnovski stranki je prišlo do razkola. Mnogo odličnih članov je izjavilo, da O. Flanagan nima pravice govoriti z angleško vlado v imenu irskega ljudstva. Ministrski predsednik doslej še ni odgovoril na predloge O. Flaganana. Ako se vlada spusti v pogajanja, se bo to zgodilo le tako, da se ne ustanovi neodvisna irska republika in da se za umore ne razglasi amnestija.

SOCIALIZACIJA GLEDALIŠČ.

LDU Moskva, 9. decembra. (Brezlično). S 1. januarjem 1921 se socializirajo v Petrogradu vsa gledališča.

Novice z Vzhoda.

Versko gibanje na Ruskem zmaguje. Ana Teskova je napisala v »Lidovih novinah« članek: Prvi zmagovalec nad ruskim boljševizmom? v katerem domneva, da bo močno versko gibanje, ki se opaja v Rusiji, vrglo boljševike, ki so doslej še vse svoje oborožene nasprotnike premagali. Iz ruskega dnevnika »Poslednija novosti« pa ponatiskuje ta list članek Borisa Sokolova: »Versko gibanje«, ki pravi med drugim sledeče: »V Petrogradu, zlasti pa v Moskvi, je mogoče opaziti močno versko gibanje. Novi duhovniki so vstali, novi apostoli iz moči žive vere in iz moči verskega prepričanja. Neredko nastopijo proti boljševikom. A ti jim to odpustajo. Kajti... (boje se). Boj med boljševiki in verstvom je končal s zmago vere: z jasno, gotovo, očitno zmago vere. Boljševiki se verstva nič več ne dotikajo. Da, še več — vedno bolj pogosto se dajo peljati komunisti v cerkev k poroki, v smrtni uri kličejo duhovna, otroke nosijo h krstu... Bolnišnice rdeče armade so posvečene. Na zahtevo vojakov se vrše službe božje. Razpoloženja iz let 1918 in 1919 ni več. (Takrat so požigali in plenili cerkve, mučili in ubijali duhovnike, prepovedovali službo božjo, uničevali vse, kar je spominjalo na vero.) Pravoslavna cerkev je zmagala v nekrvavem boju nad boljševizmom. Versko nadahneni živijo tvorijo v Petrogradu bratstva, komune na podlagi bratstva in krščanske ljubezni. Na čelu imajo nove duhovne, ki vstajajo v velikem številu iz vrst laikov. Takih bratstev je v Petrogradu okoli sto. Približujejo se bogoslovnim zavodom, tačas edini, od strani sovjetske vlade ne podpiranim zavodom, ki pa so morebiti ravno za to čez mero živahni.« Modroslovec Bjerdajev pravi o tem gibanju: »Žida se nova pravoslavna cerkev. Bolj krščanska, bolj svobodna. Revolucija je prinesla pravoslavni cerkvi svobodo.«

Lenino Zvezi narodov. Glasom sovjetskih glasil je Lenin o Zvezi narodov izjavil sledeče: »Sovjetska republika nima vzroka jemati vpoštev tak nestvor, kakršnega predstavlja Zveza narodov. Cilji sovjetske Rusije so jasno začrtani: Zveži nase naloge ustvariti novi socialni red, sovjetska Rusija ne ostavi častne straže, katero ji je poveril svetovni proletarijat in ne bo prenehala niti en sam trenutek s krepkimi udari kola razbijati oklepa imperialistične hidre, ki že pokazuje znake slabosti. Pot, ki jo gremo, je posejana z ovirami, toda mi jih bomo premagali. Zaigajajoč za seboj vse etape, zanikajoč neplemenito moralo zatirjevalcev delovnega ljudstva in na njeno mesto postavljajoč novo moralo, zdravo in preprosto, kakor je zdrava in preprosta narava, bomo ustvarili položaj, ki ne bo potreboval obstoja Zveze narodov. Morebiti da moji tovariši in jaz poginemo pri izvrševanju te naloge, toda mladi, ki sledijo za nami, bodo dokončali naše delo in bodo živeli radostni dan, ko bo namesto Zveze narodov en sam narod: človeštvo, očiščeno vsled boleznih izkušenj, ki jih mi doživljamo.«

»Avstrijski sovjet« v Kievu. »Borotba« iz Kieva poroča, da se je v Kievu obnovil sovjet narodov, ki so sestavljali avstrijsko monarhijo. Častni predsednik je Rakovski, člani so pa Avstriji, Ogrji, Čehi, Slovaki, Hrvati, »Bosanci«, Slovenci, Srbi, Rumuni in »Galičani«. Dva člana sta obenem člana vrhovnega izvršilnega odbora v Moskvi, dva pa vrhovnega izvršilnega odbora ukrajinske sovjetske republike.

Trgovinski odnosi Rusije z inozemstvom. Boljševiki ekspert Liebermann, član Krasinove delegacije v Londonu, se je vrnil v Moskvo in podal višjemu gospodarskemu sovetu sledeči referat: »Glavno delo ruske trgovinske delegacije obstoji v tem, da dobavi ruski gozdni industriji orodja in stroje, prouči položaj svetovnega trga, predvsem glede na les, in se bavi s koncesijami evropskih industrijalcev glede na eksploatacijo ruskih gozdov. Delegacija je za zdaj nabavila 50 lokomobilov in nekaj mehaničnih žag, kar je stalo 10 milijonov ruskih rubljev v zlatu in 3 milijone švedskih kron. Desetina tega je nabavljena v Švediji, ostalo v Angliji. Do zdaj je z nami glede gozdov konkurirala Švedija. Sprožila se je

misel zveze med Rusijo, Finlandijo in Švedijo, ki bo služila v to, da se monopolizira lesni trg in narekujejo cene. Iz Arhangelske gubernije moramo eksportirati vse klade lesa, ki so jih nabavile angleške družbe za časa angleške okupacije Murmana. Čeprav ne moremo priznati kontraktov, ki so se glede tega bili takrat sklenili med Anglijo in arhangelsko protiboljševiško vlado, bomo morali skrbeti za njih likvidacijo. Z Anglijo smo sklenili pogodbo, da v 18 mesecih dobavimo en milijon železniških tračnic, za kar nam Anglija dobavi stroje, sladkorja in tobaka. Od nas so se zahtevale mnoge koncesije, vendar smo sklenili le začasne pogodbe. Večina angleških družb zahteva dolgodobne koncesije zlasti glede na eksploatacijo gozdov na severu Rusije. Mi smo sklenili pogodbo, da po preteku polovice dobe, za katero je bil kontrakt sklenjen, koncesijo lahko odkupimo. Ko pa kontrakt preteče, zapade koncesija z vso lastnino državi. Kar se tiče škandinavskih držav, bi rade svojo industrijo emancipirale od Anglije in od nas zato zahtevajo živil, vprašujejo nas pa, je-li jih more Rusija dobavljati. Kar se tiče ugodnosti, so pa najboljše angleške ponudbe.

Politične novice.

Seja načelstva SLS. Včeraj so se posvetovali člani načelstva Slovenske ljudske stranke o taktiki, ki naj jo zavzame stranka v bodoči borbi v konstituenti. Seja je trajala ves dan od 10. ure dop. do 7. ure zvečer s kratkim presledkom opoldne. Sejo je vodil strankin načelnik dr. Korosec.

Adolf Ribnikar — poverjenik za socialno skrb. Minister za socialno politiko dr. Kukovec je brzojavno naznanil predsedstvu deželne vlade, da je prestolonaslednik regent z dekretom z dne 6. t. m. imenoval Adolfa Ribnikarja poverjenikom za socialno skrbstvo v Sloveniji. Poverjenik za socialno skrbstvo dr. Ravnihar je razrešen dolžnosti poverjenika in ni prevzel poverjeništa za pravosodje. Stranka ga je brez dvoma določila za kako drugo mesto, ki pa še ni — prosto.

Administrativna razdelitev države. Komisija ministrstva za konstituentno, katere naloga je, da izvrši administrativno razdelitev zemlje, je odpotovala v Zagreb. Odtod bo odpotovala v Sarajevo. Komisija mora izvršiti svoje delo v najkrajšem času.

Dnevne novice.

Marija Nazarje pri Mozirju. Po velikodušnosti presvetlega ljubljanskega škofa Antona Bonaventura Jegliča, po prizadevanju in trudu gospoda Remšeta, oskrbnika v Marijnem gradu, s pomočjo čevljarske zadruge ter velikih dobrotnikov mladine, gosp. Turnška Maksa, Remica Antona in drugih je bil Miklavžev večer za tukajšnje prebivalstvo velepomemben. Po jednatem nagovoru gospoda Remšeta na Orle, otroke in starše je ta izročil popravljen, prostrano baroko tukajšnjemu orlovskemu odseku. Sveti Miklavž, katerega so spremljali rogači in angeli, je dal otrokom bogate darove; 85 solarjev je obdaril celo s čevlji. Velikim dobrotnikom in prijateljem odrasle in nedorasle mladine povni Bog ti sočero! Mnenje tukajšnjega prebivalstva je, da tisti, ki nič ne obetajo, ampak vedno opozarjajo na strašne posledice vojne, na žalostne družabne razmere — da ti veliko žrtvujejo v blagor bližnjega in mu marsikaj dobrega storijo, oni pa, ki zidajo zlate gradove v oblake, ki obetajo raj na zemlji, pripravljajo le ruska nebesa, prav zemeljsko peko.

Imenovanje. Zdravnik g. dr. Zoran Jošt je imenovan od zdravstvenega odseka deželne vlade za sekundarija na javni bolnišnici v Celju.

Mesto nagrad letne plače. Višji šolski svet je sklenil izplačevati od 1. decembra letos dalje pomožnim katehetom (kajplanom) mesto dosedanjih nagrad za poučevanje veronauka v predpisanih ali nadurah letno plačo 1600 dinarjev, usposobljenim (t. j. stalnim) pa letnih 2400 dinarjev.

Slovenska dijaška zadruga v Brnu priredi o božičnih počitnicah nabiralno akcijo z nabiralnimi polami. Denar je namenjen za podpore in prehrano dijakov iz Slovenije, ki študirajo v Brnu. Z ozirom na dobrodelni namen prosimo javnost, da čim izdatnejše gmotno podpre omenjeno akcijo. Obenem se zahvaljujemo vsem tistim, ki so do sedaj podpirali zadrugo in tako omogočili ali vsaj olajšali študij mnogim našim dijakom. — Na zadnjem združenem rednem občnem zboru dne 2. novembra t. l. je bil izvoljen sledeči upravni odbor: Ivan Hrovatin, cand. ing., predsednik; Vlado Šlajmer, cand. ing., podpredsednik; Rejče Gogala, tehnik, I. tajnik; Boltek Vasle, cand. med. vet., II. tajnik; Rajko Luckmann, tehn., III. tajnik; Ignac Vidic, tehn., I. blagajnik; Franček Premelč, tehnik, II. blagajnik, in Jože Štrin, tehn., zapisnikar.

Dobrna pri Celju. Vinska poskušnja, ki jo je napovedala podružnica Slovenske kmetijske družbe na Dobrni za dno

6. decembra, je žalibog slabo iztekla. Edini, ki je vino postavil na poskušnjo, je sicer dosegel popolno priznanje v vsakem oziru ali da se ta poskušnja vendar uveljavi za celi okoliš, se ista nastavi za 27. decembra 1920 v istem prostoru in ob istem času. Načelnik.

Srbska početnica. Strokovni učitelji srbohrvaščine, ki želijo to praktično knjigo upeljati v svojih razredih, naj stopijo z založništvom Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani v dogovor.

Poštni nameščenci člani dobrodelnega društva »Vorsicht« se opozarjajo, da svoje zaostanke na članarini poravnajo v avstrijski veljavi potom Jadranske banke v Ljubljani.

Ljudsko štetje. V naši novi državi se prične koncem meseca decembra letos prvič ljudsko štetje, kojega rezultat utegne biti v vseh pokrajinah zelo zanimiv. Ker imajo ta akt izvršiti po zakonu občine po svojih organih, bo štetje v malih občinah dovršeno v 3—4 dneh, v velikih (mestnih) pa 8—14 dneh. Prašanje glede tujcev, ki sicer na videz žive med nami, ki se pa ne marajo šteti med državljane naše kraljevine, bo morala rešiti centralna vlada s tem, da jih enostavno izžene. Kdor neče biti naš državljan, tudi ni treba, da bi se pri nas pasel.

Posesniki gozdov in nova meja med Notranjsko in Italijo. V logaškem, cerkniškem in loškem sodnem okraju je sedaj mnogo kmetov, ki imajo na Javorniku in sosednih gozdovih polovico svojih parcel v Jugoslaviji, polovico pa onstran nove meje. Da jim bodo požrešni Italijani sedaj te dele odžrli in si jih prilastili brez vsake odškodnine, ni nobene dvoma. Obrniti se hočejo prizadeti na centralno vlado za posredovanje, da bi vsaj smeli v teh gozdovih les posekati in ga zvoziti domov.

Poštna vest. Z dnem 16. decembra t. l. se preuredi pri poštnem uradu Sv. Tomaž pri Ormožu dostavljanje poštinih pošilk po selskem pismonoših v sledečih krajih: I. okraj: Rakovec, Trnovci, Mezgovci, Senčak, Pucmanci, Ravci, Bratonečiči, Sejanec, Mala vas; II. okraj: Senik, Lunovec, Ključarovec, Grm, Hranjigovci; III. okraj: Korački vrh, Lahonščak (južni del), Lahonci, Hujbar, Kozarščak, Lahonščak (severni del), Pršetinci, Koračice. Dostavljalno se bo v I. in III. okraju vsak torek, četrtek in soboto, v II. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek. Z istim dnevom se izloči krajevni del Desnjak iz poštnega okraja urada Sv. Tomaž pri Ormožu, ter se prideli I. selskemu okraju poštnega urada Ljutomer.

Vpisovanje v kurz meroizkusnih kontrolorjev. Trgovinsko ministrstvo bo otvorilo poseben kurz za petnajst gojencev pri meroizkusnem uradu v Zemunu, kjer se bodo slednji teoretično in praktično usposobili za državno meroizkusno službo. Kurz se bo vršil na državne stroške in bo trajal 2 meseca. Kurzisti dobe mesečno podporo 500 dinarjev. Prošnjam, ki jih je vložiti do 15. t. m. pri ministrstvu trgovine in industrije v Belgradu, oddeljenje za notranjo trgovino in trgovsko šolstvo, je treba priložiti krstni list, domovinski list, zrelostno izpričevalo srednje šole, pravstveno izpričevalo, zdravniško izpričevalo, sprečevalo o dosedanjem službovanju ter izjavo prosilca, da ostane v državni službi najmanj tri leta.

Sneg in divjačina. Ker je padlo pretekle dni po hrihrib in planinah obilo snega, je pribežala divjačina iz gozdov v ravan. Na Gorenjskem in Notranjskem so se pojavile okrog kmetijskih vasi po hrihrib lisice in pa zajci, zlasti tam, koder jih lovci ne preganjajo. Kmetje stražijo vsled tega že zdaj svoje sadno dreve, da jim ga zajci ne objedo. Na drugi strani pa so se pojavili na več krajih razni divji lovci, ki love zajce, jerebice in druge živali na zanjke.

Našel se je brevir. Po sporočilu župnega urada v Macincih (Medžmurje) se je našel pri otvoru blagajne na železnični postaji Čakovce novejši brevir, ki ga je neznan duhovnik ondi pozabil. V brevirju se nahajajo poleg drugih tudi sličice Don Boska. Zglašiti se je pri goraj imenovanem žup. uradu.

Napredovanje rezervnih častnikov. — Vojni minister je podpisal ukaz, po katerem napreduje večje število rezervnih častnikov.

Število novih ruskih beguncev se veča od dne do dne. Ruski begunci, sprejeti po Franciji, prihajajo v velikem številu v naše Primorje. Da bi se ognili kupčenju beguncev, kar bi utegnilo postati škodljivo radi prehrane in v zdravstvenem oziru, so se begunci porazdelili po raznih krajih Jugoslavije. Tako so poslali v Bakar 1500 beguncev, ki jih bodo oddali v okolico Bakra. Na Hrvatsko je poslanih 4950, v Bačko 2040, v Baranjo 250, v Slavonijo in Srem 1390, v Bosno 1700, v Dalmacijo pa jih ostane 2400. Skupno njihovo število znaša 14.170. Ker se v Srbiji nahaja veliko več ruskih beguncev, jih sedaj niso poslali tjakaj. Skupni račun za prehrano beguncev in za njihov transport gre na račun francoske vlade. O tem so obveščene vse železniške postaje, da se bodo vozne karte posebej zaračunavale.

Razpis služb. Glasom objave v »Službenih novinah« razpisuje urrava za zaščito industrijske lastnine v Belgradu naknadno: 1. dve mesti inspektorjev z letno plačo 5000—6000 dinarjev; 2. nekoliko mest tajnikov z letno plačo 2500—4000 di-

narjev; 3. nekoliko mest tajnikov s fakultetno tehnično izobrazbo, in 4. dve mesti pisarjev, in sicer eno za absolviranega pravnikarja, drugo za absolviranega tehnikarja. Pogoji za ta mesta so isti, kakor so navedeni v 129. številki »Uradnega lista« z dne 11. novembra t. l. s spremembo, da priložim za mesta pod 1. ni 2. ni potrebna usposobljenost za sodnika ali odvetnika, da pa imajo priložiti s tako usposobljenostjo prednost. Prošnje je poslati Upravi za zaščito industrijske svojine (Ministrstvo trgovine in industrije) v Beogradu do 15. decembra 1920.

Ljubljanske novice.

Ij Seja političnega odbora za frančiškanski in kolizejski okraj se vrši v petek dne 10. t. m. ob pol 8. uri zvečer v navadnih prostorih. Pridite vsi!

Ij Župan dr. Ivan Tavčar se je kot državni poslanec odpeljal v torek z brzovlakom v Beograd.

Ij Promocija. Na zagrebškem vseučilišču je bil dne 4. t. m. promoviran g. Milivoj Leustek za magistra farmacije. Čestitamo.

Ij Volitev v občinski agrarni odbor. Volilni imenik za občinski agrarni odbor je sestavljen in leži pri mestnem magistratu pri mag. nadkomisarju Švigliju v gospodarskem uradu osem dni, t. j. od 11. decembra do 18. decembra 1920 ob uradnih urah vsakemu na vpogled. Vsak zainteresiran se v gorenjem času lahko prepriča o vpisu ali nevpisu v volilnem imeniku, ki po preteku osmih dni postane pravomočen in je potem vsaka nadaljna poprava ali pritožba izključena.

Ij Mesto venca na grob pokojnega g. Avgusta Erzina je daroval g. Jernej Ložar Elizabetni konferenci pri sv. Petru 100 K. Ij Udruženje jugoslovanskih inženjerov in arhitektov, Sekcija Ljubljana, vabi svoje člane na prijateljski večer v soboto, 11. t. m. v hotel »Slon«.

Ij Rokodelski dom. Predstava igre »Pod varstvom Matere božje«, ki jo je v sredo vpriporilo katoliško mladeniško društvo, je zelo lepo uspela. Otvoril jo je gospod A. Jeločnik s samosplovom iz P. Hugolin Sattnerjevega oratorija Vnebovzetje Marijino »Kdo je ta?« Občudovali smo čisto intonacijo in točnost izražanja vsake skladateljeve misli. Rokodelskemu društvu lahko čestitamo, da ima tako vzornega člana solista-tenorista. Med igro je zapel g. Narobe Parmovo zdravico iz opere »Urh, grof celjski«. S svojim mehkim, naravno-prisrčnim petjem je ogrel srca vsega občinstva, ki je dalo duška svojim občutkom z obilnim aplavzom. Izmed igrancev se je posebno odlikoval g. Gajeta, ki je dokazal, da zmore tudi najtežje vloge. Dobro sta se zamislila v svoji vlogi oče Rus in brat puščavnik. Na odru smo videli po večini popolnoma nove, mlade moči. Večina izmed njih obeta, da bo delala čast svojim starejšim tovarišem. Naj bi nas katoliško mladeniško društvo, ki pod vodstvom g. Val. Tomca tako lepo napreduje, kmalu razveselilo z novo predstavo!

Ij Osrednja zveza javnih nameščencev ima v soboto dne 11. dec. ob 20. uri v običajnem lokalno najino sejo širšega odbora. Dnevni red: Mi in konstituenta. Pridite vsi! Predsedstvo.

Ij Nevarno oboliel je, kakor se nam poroča, g. dr. Oblak, odvetnik in predsednik »Gospodarskega Zvona«. Došli zdravnik je konstatiral, da je bolezen g. dr. Oblaka posledica prevelikega duševnega napora za vzgojo heroičnih značajev. Bolnik je ostal za enkrat še v domači oskrbi in se lahko prosto giblje.

Ij Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo usnja, ponedeljek, dne 13. decembra ob 3. uri popoldne, Hrenova ulica 4.

Ij Mestna zastavljavnica ima tomesечно dražbo dne 16. decembra popoldne.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marica Gorečan, profesorjeva žena, 25 let. — Karel Čotič, vojni invalid, 22 let. — Ivan Zupan, kovaški vajenec, 19 let. — Frančiška Zobeč, postrežnica, 57 let. — Marija Mušič, zasebnica, 56 let. — Frančiška Radovan, hči zobozdravnika, 9 mesecev. — Ljubomir Martin Zalokar, kurjačev sin, 3 mesece. — Terezija Karnel, služkinja 33 let. Ivan Rovčan, bivši čevljar, 61 let. — Frančiška Uličar, strežnica, 70 let.

Ij Defraudacija v računskem oddelku glavne pošte. Dne 3. decembra je detektiv Lovišček privedel k g. revirnemu nadzorniku Habetu poštnega računskega oficijala Karola Lassbacherja, kateri je po večdnevem tajanju priznal, da je prišel v petek, dne 28. novembra zvečer okoli pol 9. ure v uradno sobo g. računskega revidentja Klavara, kjer je popravil vpis zbiralnice iz 73.462,29 kron na 83.462,29 kron in plačilo listo na desetih točkah na 10.000 kron več. Prilastil si je tudi 10.000 kron, katere je pa izročil svojim predstojnikom, ki so potvorbo listin še pravočasno zapazili. Lassbacherja so izročili v zapore deželnega sodišča.

Ij Koliko stanovanj bo v prihodnjem poletju v novozgrajenih hišah na razpolago? Ker se je letos dogradilo v mestu s Spodnje Šiško vred le 14 pritičljivih, odnošno eno- do- in trinaeststopenjnih hiš, bo prihodnje leto do 1. maja oziroma 1. avgusta novih stanovanj v

celem 65—70 na razpolago in to le taci z 2 sobama, kuhinjo in najpotrebnejšo pritičlino. Poslopje Kreditne banke ob Wilsonovi cesti bo šele čez dve leti zgrajeno in Južna železnica si še eno stanovanjsko hišo zgradi tekom leta 1921.

Ij Zaplankana Ljubljana. V našem mestu, to je v sru (I) Slovenije, ti štrli zdaj nasproti polno stojne in barak, kakor bi se Ljubljana — modernizirala. Po ulicah, trgih in cestah zastavljajo te v Ljubljani novomodne lesene podrtje in barikade pot, ovirajo promet in — kaže še tisto olepšavo mesta, kar jo je v Ljubljani sploh še kaj najti (tako-zvani »olepševalni odseki« občinskega sveta ga namreč le še »markira«). Ali naši občinski možje ne vidijo in ne mislijo nič, da bi napravili tem barikadam v mestnem centru radikalen — konec!

Ij Južna železnica. Glavni kolodvor dobi električno razsvetljavo zunaj in v notranjih prostorih poslopij. V to svrhu so pretekli teden od Kolodvorske ulice do kolodvora položili kabele. Ob Resljevi cesti je njena prva stanovanjska hiša dograjena ter znotraj in zunaj že na pol ometana in osnažena, tudi hišni kanali so izpeljani že v glavni cestni kanal.

Ij Obsekavanje drevov. V obeh drevoredih ob Cesti na južno železnico so pretekli teden obrezali drevje, a tako pretirano, da se deset let ne bo zaraslo in dalo kako senco. In v poletnem času so drevoredi zato tu, da dajejo občinstvu — senco.

Ij Pobiranje pisem. Poštno in brzovjavno ravnanje objavljajo nastopno odredbo: Počeniš z 9. decembrom 1920 se pobirajo pisma iz poštinih nabiralnikov v Ljubljani ob 9. in 18. uri po vsem mestu, ob 13. uri pa v notranjem delu mesta. Nabiralniki pri poštinih uradih se izpraznujejo pred vsako odpravo pošte.

Ij Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljane ob 28. nov. do 4. decembra 1920. Novorojencev 25, mrtvorojencev 2, umrlih 27. Od umrlih je domačinov 11, tujcev 16. Umrli so za grižo 2 (oba tujca), za vrtico (davicu) 1 (tujec), za jetiko 2 (vmes 1 tujec), v sled samomora 1, za različnimi boleznimi 21. Za nalezljivimi boleznimi so oboleli in sicer: za ošpicami 6, za grižo 2 (oba tujca), za tifuzom 1.

Ij Polnokrvni plemenski konji. Ministrstvo za kmetijstvo in vode namerava sestaviti državno matično knjigo vseh polnokrvnih plemenskih konj v državi. V sled tega pozivlja mestni magistrat vse one posestnike, ki imajo take konje, da jih do 13. decembra 1920 priglase pri gospodarskem uradu mestnega magistrata ob navadnih uradnih urah in naj seboj tudi prineso izvirno potrdilo o rodu, ako ga imajo.

Orlovski vestnik.

Predsedstvena seja se vrši danes točno ob 7. uri v I. nadstropju Jugoslovanske tiskarne. Udeležba nujno potrebna.

Telovadno akademijo priredi O. Z. v nedeljo ob 3. uri popoldne v Ljudskem domu. Poleg novih članskih in vaditeljskih vaj proizvajajo bratje simbolične vaje po pesmi: »Mi smo Orli«, nove vaje s kosami; šentpeterski odsek in odsek Ježica nastopita s popolnoma novimi lastnimi vajami. — Predprodaja vstopnic je v Orlovski pisarni v Jugoslovanski tiskarni, III. nadstropje.

Odseki ljubljanskega okrožja so po sklepu okrožja dolžni, da se korporativno udeležijo se. maše ob pol 8. uri pri Sv. Jakubu in zveznega občnega zbora.

Občni zbor O. Z. se vrši v nedeljo, dne 12. t. m. Ob pol 8. uri je skupna se. maša s cerkvenim govorom v cerkvi sv. Jakoba. Govori g. Smodej. — Ob 9. uri otvoritev občnega zbora v veliki dvorani Ljudskega doma, ki se ob pol ene prekine in nadaljuje v čitalnici v Jugoslovanski tiskarni, III. nadstropje, ob pol 2. uri. Kot zaključek občnega zbora je telovadna akademija v Ljudskem domu ob 3. uri. Vsi vdeleženci občnega zbora so pod disciplino dolžni vdeležiti se sv. maše. Zastopniki odsekov se morajo izkazati s potrdili. Vstop na občni zbor le proti članski izkaznici. — Odseki v ljubljanski okolici naj se občnega zbora vdeležijo polnoštevilno.

V Konjicah se vrši od 14. do 19. decembra izobraževalno-telovadni tečaj. Vse pripravljeno. Sosednji odseki in župnije naj bodo številno zastopane.

Dijaški vestnik.

d Prvi sestanek Informativno-programatičnega tečaja za društvene novice se vrši danes v petek zvečer ob pol 8. uri v lokalno »Danice«. Referira g. dr. Punter. Vsi društveni novinci »Danice« in »Zarje« se opozarjajo, da se sestanek točno in polnoštevilno udeležijo, ker je udeležba obvezna. Vabljeni tudi starejši člani. — Načelnik.

d Danes 10. t. m. ob četrti na 3. uro seja S. S. S. Vsi poverjeniki S. O. naj zberejo svoje tvari in o svojih organizacijah. Navzočnost vseh nujno potrebna. A. C.

d Literarni odsek S. O. ima danes — v petek — ob 2. uri popoldne pod vodstvom Mirana Jarca svoj redni sestanek v sobi S. O. Z. (Ljudski dom).

d Sestanek dramatičnega odseka S. O. pa ravnotam od 4. ure naprej. Udeležba vseh igrancev naj bo sigurna.

d Akademski kongregacija. Konzult ima danes ob pol 14. uri sejo v stanovanju g. voditelja. Prosim točno in polnoštevilno! — Korošec V., prefekt.

Najnovejša poročila.

VLADA SE NE DEMISIONIRA.

Belgrad, 9. decembra. (Izvirno). Včeraj je imel ministrski svet sejo, na kateri je sklenil, da vlada za sedaj še ne demisionira. Sodijo, da bo vlada odstopila šele čez nekoliko dni. Sedanja vlada ne bo odstopila prej, dokler ne bo zagotovljena sestava nove vlade. Ta sklep vlade je v nasprotju s prejšnjim sklepom, glasom katerega naj bi vlada podala demisijo danes. Minister dr. Korošec ni bil navzoč, ker se je odpeljal v Ljubljano na strankino sejo.

VLADA V NASPROTJU S PRVOTNIM SKLEPOM.

LDU Zagreb, 9. dec. (ZNU) »Rič« poroča iz Beograda: Vlada ne bo podala ostavke, dokler se s pogajanj ne zagotovi sestava nove vlade, ali dokler se ne zatoniti konstituenta. Demokrati so ponudili radikalcem pogajanja, Pašić pa je izjavil, da se mora posvetovati s tovariši in da mora o tem najpoprej odločevati glavni odbor radikalne stranke. Kakor sedaj stoji stvar, bo težko prišlo do pogajanj že te dni. Vlada bo potemtakem ostala na svojem mestu, razen ako bi v vladi sami prišlo do spopadov, kar tudi ni izključeno.

HRVATSKA ZAJEDNICA ODKLANJA USTAVNI NAČRT.

LDU Zagreb, 9. dec. (ZNU) »Hrvat« poroča, da je bil v torek politični sestanek zagrebške organizacije hrvatske zajednice, na katerem so razpravljali o nadaljnjem postopanju stranke. Z ozirom na zahteve, da se mora v konstituenti položiti prisega, so sklenili, da bodo šli poslanci hrvatske zajednice v Beograd in tam delali na to, da se taka odredba odstrani iz poslovnika. Načrt ustave so soglasno odklonili.

KOMBINACIJE.

LDU Zagreb, 9. dec. (ZNU) »Jutarnji list« poroča iz Beograda, da je pričakovati demisijo vlade v 10 do 15 dneh. Dopisniku tega lista je izjavil minister, da, ako bi Radičevi zastopniki ne prišli v Beograd, ali ako bi položili prisego z omejitvijo, ni izključeno, da bi moglo priti na Hrvatskem do zopetnih volitev. Vendar pa se o tem ni razpravljalo.

DEMOKRATI ZAHTEVAJO PREDSEDSTVO ZBORNICE.

Belgrad, 9. decembra. (Izvirno). Današnja demokratska »Pravda« se bavi danes s vprašanjem predsedstva ustavotvorne skupščine. »Pravda« pravi, da bodo demokrati stopili v stik z radikali radi dogovora, kdo bo predsednik ustavotvorne skupščine. V tem slučaju bi zahtevali predsedstvo zase ter bi bila demokratska kandidata za to mesto dr. Ribaf ali dr. Lukinič.

VLADNI POSVET O RADIČU.

LDU Beograd, 9. decembra. (ZNU) Danes ob 10. uri popoldne se je začela ministrska seja, na kateri so razpravljali o položaju na Hrvatskem po skupščini Radičeve stranke.

BELGRAJSKO ČASOPISJE O RADIČU.

LDU Zagreb, 9. dec. (ZNU) »Narodno Djeło« poroča iz Beograda: Vsi belgrajski listi prinašajo telefonična poročila o poteku Radičeve skupščine in njenih sklepov. Splošno izražajo zadovoljnost, da je dan potekel mirno in brez incidentov. Vsi listi pa obsojajo Radiča radi njegovih izjav, ki zanikajo edinstvo države.

POSLANCI V BELGRADU.

LDU Beograd, 9. decembra. (ZNU) Včeraj in danes so došli v Beograd skoro vsi novi poslanci. Poslaniški klubi so začeli svoje seje v novem poslopju skupščine.

ODBOR ZA RAZDELITEV POKRAJIN.

Belgrad, 9. decembra. (Izvirno). Odbor strokovnjakov za razdelitev pokrajin še ni dovršil svojega dela in se zdi, da ga tudi še ne bo kmalu. Pokrajine bodo razdeljene z ozirom na gospodarske interese.

MINISTRI PRI REGENTU.

Belgrad, 9. decembra. (Izvirno). Ministrski predsednik dr. Vesnić in notranji minister Drašković sta bila včeraj v avdijenci pri regentu.

»KVARNERSKA VLADA«.

LDU Cirkvenica, 9. dec. (ZNU) Izdan je bil nastopni proglas: Kvarnerska vlada odreja: Člen 1: Vsakdo, ki bi ustno ali pisмено poizkušal raznašati lokavo zavite in lažnive vesti, ki so proti zedinjenju Krka s kvarnersko vlado in ki bi dale povod za strah ali vznemirjenje med prebivalstvom otko, se bo izročil vojaškemu sodišču na Reki. Člen 2: Vsakdo, ki bi z dejanji ali popuščanjem v izpolnjevanju svojih dolžnosti dal povod za strah ali vznemirjenje med prebivalstvom, se bo izročil vojaškemu sodišču na Reki. V Krku dne 24. novembra 1920. Vojaški poveljnik

otoka: Major Gualtiere Santini. Poverjenik kvarnerske vlade za otok Krk: Kapetan dr. Italo Donatelli.

POLJSKA ŽELI MIRU.

LDU Varšava, 9. decembra. (Brezlično.) Ministrski predsednik Witos je izjavil zastopnikom tiska, da je položaj Poljske še vedno zelo resen, da Poljska želi miru in da bi le prisiljena mislila na nadaljevanje vojne. Šestletna vojna je na Poljskem ustvarila razmere, da nobena vlada ne more odstraniti posledic. Poljska potrebuje podpore drugih držav, podpora pa je odvisna od miru v deželi.

KRALJ KONSTANTIN SE NE ODPOVE.

LDU Pariz, 9. dec. (ZNU) Iz obližja kralja Konstantina se poroča, da se kralj sprči izida ljudskega glasovanja ne bo odpovedal povrnitvi na prestol.

IRSKO VPRAŠANJE.

LDU London, 9. dec. (Brezlično.) Generalni tajnik za Irsko je izjavil v spodnji zbornici: Dokler bo na Irskem oborožena republikanska stranka, ne bo miru. Orožje se mora oddati in voditelji se morajo aretirati. Potem bo ljudstvo, ki se je že zdavnaj naveličalo grozodejstev, vendar enkrat imelo mir.

GRČIJA IN TURČIJA.

LDU Pariz, 9. dec. (Brezlično.) Kemal paša je poslal odposlance v Atene, da bi se z grško vlado pogajali glede ponehanja sovražnosti.

SLABI FINANČNI POLOŽAJ AVSTRIJE.

LDU Dunaj, 9. dec. (DunkU) — Pri zveznem kancelarju dr. Mayrju je bil danes razgovor s funkcionarji Anglije, Francije, Italije in Zedinjenih držav. Zvezni kancelar je naglašal hudo finančno in prehranjevalno krizo Avstrije. Minister za prehrano dr. Grünberger je naznanil, da je neobhodno potreben nakup 60.000 ton ameriškega zita in financiranje tega nakupa. Finančni minister dr. Grimm je obrazil finančne razmere. Zvezni kancelar dr. Mayr je izvajal po izjavah resorčnih ministrov, da more vlada nositi odgovornost za poslovanje v sedanjih hudi krizi le tedaj, ako bo pravočasno dobila kredite, ki jih je predlagala reparacijska komisija. Poslanci so obljubili, da bodo svojim vladam sporočili prošnjo zveznega kancelarja za pospešitev akcije.

NOV KOVANI DROBIŽ V PROMETU.

LDU Beograd, 9. dec. (ZNU) Finančno ministrstvo je izdalo naredbo, po kateri se stavlja v promet novi kovani drobiž po 5, 10 in 20 par. Državnim blagajnam in uradom je naročeno, da morajo ta drobiž sprejemati.

PLOVBA PO DONAVI.

LDU Pečuh, 9. decembra. (ZNU) Iz Baje javljajo: Radi pokvarjenih železniških prog je v sedanjem času posebno važna plovba po Donavi. Toda plovba je resno ogrožena. Po vseh znakih se bo promet na Donavi v kratkem ustavil, ker je voda padla tako naglo in tako zelo, da je že sedaj tako nizka, kot že davno ni bila. Nizka voda in gosta megla v veliki meri ovirata promet. K temu pride še nevarnost leda, katerega so že javili iz Regensburga in Linza.

Gospodarsko.

BORZA.

LDU Zagreb, 9. decembra. (ZNU) Devize: Berlin 196 — 198, Italija 518 — 522, London 505 — 510, New York Kabel 147 — 149, New York ček 145,50 — 146,50, Pariz 855 — 875, Praga 166 — 168, Svica 2050 — 0, Dunaj 25 — 25,25. — Valute: Dolarji 144 — 146, avstrijske krone 28 do 29, bolgarski levi 0 — 165, češkoslovaške krone 160 — 0, angleški funti 470 — 0, francoski franki 840 — 0, napoleonador 463 — 475, nemške marke 193 — 195, rumunski lei 205 — 210, italijanske lire 510 — 514, turške lire v zlatu 506 do 0.

g Italijansko-jugoslovanski trgovinski komite s sedežem v Rimu je pričel delovati na to, da bi se v najkrajšem času sestala jugoslovanska in italijanska trgovinska in industrijska udruženja. Namen tega sestanka bo, da se izvrše priprave za ustanovitev jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice v Rimu.

g Izvoz tobaka. Ker se je v vsej državi doslej največ rabil tobak slabše vrste in ker se je doslej pridelalo največ tobaka boljše vrste, vsled česar razpolaga uprava monopolov z velikimi zalogami predelane tobaka boljše vrste, je odredeno, da se dovoli izvoz tobaka do 100 vagonov. Izvoz je oproščen vsake carine in se more tobak izvažati v poljubnih množinah, ki pa ne smejo prekoraciiti določenega kontingenta.

Sodišče in policija.

s Razgrajac. Z ozirom na tozadevno notico v »Slovenec« z dne 8. decembra 1920 ugotavljamo, da tam omenjeni uradnik France K. ni identičen z zasebnim uradnikom Francetom K. Doleniska cesta.

Ljubljanska porota.

Včeraj je vodil porotne razprave g. svetnik Rekar, votanta sta bila gg. nadsvetnika Jarc in Einspieler; državno pravništvu je zastopal državni pravnik dr. Ogoreutz.

Porotno sodišče je obsodilo Ivana Bizjaka iz Laz na 15 mesecev težke ječe, Josipa Dimica iz Ponovič pa na 5 let težke ječe. Dimic in Bizjak sta kradla skupno v Lazah sladkor, Dimic je pa še sam kradel sladkor v Zalogu.

Nato so se zagovarjali Ivan Tome, Tomaž Kleindienst in Ernst Pirnat, ker so okradli gospoda Charlesa Princa in odnesli tri ovoje manufakturnega blaga. V Lattermannovem drevoredu je pa fante zapazila vesela družba, pred katero so tatovi zbežali in pustili dva ovoja za kostanji. Tatovi niso tajili tatvine. Porotniki so odgovorili na njim stavljen vprašanja z 8 da in s 4 ne toda s pristavkom, da presega škoda 400 in ne 4000 K. Predsednik pohotnega senata g. nadsvetnik Rekar je nato razglasil sodbo, s katero so bili obsojeni: Ivan Tome na 10 mesecev težke ječe, Tomaž

Kleindienst na 8 mesecev in Ernest Pirnat tudi na 8 mesecev težke ječe.

Nato je predsednik svetnik Rekar otvoril glavno razpravo proti Jakobu Vojsku. Zadeva je sledeča:

Star tat in vojaški begunec pred poroto.

Dne 1. majnika 1893 v Ljubljani rojeni delavec Jakob Vojska je pobegnil poleti leta 1918 iz vojaške službe in se je nastanil pri svoji ljubemki Mariji Bernikovi v Uševku. Ker mu je smrdelo delo, dohodkov pa ni imel, je kot star tat uporabil ugodno priliko, da je vlamjal pri kmetijskih posetnikih in kradel. S silo je vlamjal v stanovanja odsotnih posetnikov in je odnesel vse, kar je našel, da bo spravil v denar. Na opisani način je škodoval 17. junija 1918 Marijo Sitarjevo za približno 3972 kron; dne 22. junija 1918 Antona Severja na Ježici za 40 kron; dne 19. julija 1918 Marijo Rotarjevo v Černučinah za 675 kron; dne 23. julija 1918 v Podgorju Marijo Vavpotičevo ml. za 138 kron, Ljudevita Vava za 600 kron in Viktorja Vavpotiča za 430 kron; jeseni 1918 je ukradel v

Celju naznanemu posetniku »Kinta« kolo; v noči na 2. januarja 1919 na Beričevem Vavclava Housa za 341 kron, začetkom januarja 1919 na Beričevem Rajmunda Otla za 100 kron; 11. februarja 1919 v Gradcu svojega gospodarja Jožefa Amtmanna za 1200 kron; dne 8. marca 1919 v Matuljah v družbi tatinskega tovariša Gregorja Cerkenika za 1600 kron; 7. majnika 1919 na Bledu Marijo Maroltovo za 10 kron in začetkom decembra je ukradel na Beričevem eno uro. Zaradi tatvin je bil Vojska že sedemkrat predkaznovan; enkrat ga je že tudi ljubljanska porota obsodila. V razpravi se je Vojska zagovarjal, da je kradel, ker je bil dezertar, da se je preživel. Državni pravnik dr. Ogoreutz je zahteval, naj porotniki potrdijo na nje stavljen vprašanja. Zagovornik dr. Krejci je v svojem zagovoru poudarjal, da je Vojska kradel kot avstrijski dezertar in da je gotovo tudi devet desetih legionarjev, ki se zdaj proslavljajo, kradlo, da so se preživali. Porotniki so na nje stavljen vprašanja o krivdi Vojske odgovorili z 8 glasovi ne in s 4 da, nakar je razglasil predsednik senata svetnik Rekar oprostilno sodbo.

Poslano.*

Odprto pismo na g. finančnega ministra Stojanovića!

Z ozirom na notice, ki jih prinašajo slovenski listi kot rezultat uradne preiskave v zadevi obtožbe g. ministra Jovanovića, iz katerih gotovi krogi se vedno črpajo sumnje, da je Koroška gospodarska družba dotičen krivec, prosimo g. ministra Stojanovića, da naj objavi imena krivcev in konstatira, če je bila Koroška gospodarska družba pri utihotapljenju v cono B udeležena ali ne. — Koroška gospodarska družba.

* Uredništvo za spise pod tem naslovom ni odgovorno.

Proda se lepa, fino izdelana salonska (Pilsch) garnitura in miza. Prijezniška ulica 6, dvorišče.

Josip Gorečan, kr. profesor na učiteljskem naznanja v imenu svojih otrok **Marijana** in **Jožeta**, ter vseh ostalih sorodnikov, da je njih srčno ljubljena soproga ozir. mamica

Marija Gorečan

po kratki mučni bolezni mirno preminula.

Pogreb bo v petek 10. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz »Leonistič« na Glavni kolodvor, odkoder jo prepeljejo v Celje in tam polože v rodbinsko grobnico.

V Ljubljani, 9. dec. 1920.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Kmečko dekle, pošteno in pridno, ne po pomoč v kuhinji in za druga lišna dela se išče. Nastop takoj. Plača po dogovoru. — **Luka Grlic** nasl. Zapuže pri Lescah, Gorenjsko.

Vodovodne cevi in plinske cevi v premeru 4/4 in 5/4 col, oddaja mnogo pod dnevno ceno uvozna tvrdka **J. Razboršek**, Smarino pri Litiji.

Ženitna ponudba. Mlad vdovec iz Maribora, ribar, po poklicu tiskar strojevodja, sedaj služeč pri orožništvu, se želi v svrhu ženitve spoznati z gospodično ali mlado vdovo z 1 otrokom z nekaj premoženja. Slike in pisma na naslov: **Jakob Arnuž**, orožn. podnadrednik, Kadavar, Makedonija.

Poštena posrežnica se sprejme takoj za predpoldne od 8.—11. ure proti dobremu plačilu, posebno za pospravljanje sob. Oglasiti se **Bleiwelsova** cesta 4. I. nadstr.

Lepo drobno mersko travo »Alger« za modroce nudi v večjih in manjših množinah po najnižji ceni **A. SUŠNIK**, Ljubljana, Zaloška cesta št. 21.

Proda se skoro nov stroj za izdelovanje zarezne cementne sirašne opeke s pri lžno 400 modeli. **J. Razboršek**, Smarino pri Litiji.

Umivalnik z ogledalom se kupi. — Po-udbe na **Krajnc**, Sv. Petra cesta št. 28.

Hiša v Mariboru, katera leži ob Dravi in je prikladna za vsa obrtna podjetja se proda. Natančne informacije daje iz naklonjenosti g. **Rudolf Klifmann**, stavbenik, Maribor.

A 387/19

6

Dražbeni oklic.

Na predlog deželcev Marije Mubiroj. **Benedičić** iz Žej št. 6 se dovoli prostovoljna

dražba zemljišč

vl. št. 7 d. o. Žej in vl. št. 98 k. o. Naklo. Izklicna cena, pod katero se dražba ne vrši se določa za prvo zemljišče na 13.540 K, za drugo na 700 K.

Za to dražbo se določa narok na

14. decembra 1920

ob 9. uri na licu mesta na Žejah št. 6.

Okrajno sodišče SHS v Kranju odd. I. dne 7. dec. 1920.

Samostojno

pisarniško moč

sprejme takoj Tovarna lesenih žebeljev Tacen pod Smarno goro.

Kupi se večja

BLAGAJNA

Ponudbe z opisom in ceno pod šifro »Blagajna« 4936 na upravo lista.

VLADIMIR ARKO, Zagreb

veletrgovina vina in tvornica likerjev

išče prvorazredne

ZASTOPNIKE IN POTNIKE

z velikim krogom stalnih odjemalcev po celi Jugoslaviji.

Krasna graščina

na Spod. Stajerskem (SHS) 10 minut od kolodvora, 14 orolov najboljše zemlje in park, gradič s stolpi in vežo, 14 sob, kuhinja, kopalnica, soba za služabništvo, gospodarska poslopja, lov in ribarstvo, se proda zaradi preselitve za 250.000 K jugoslovanskih potom **Wiener & Comp.** Graz, Jungferngasse 1, vogel Herrengasse. (1093 G.)

Trgovina, gostilna in veleprodaja vina

v največjem trgovskem mestu Hrvaškega Zagorja se odda v najem. Po snitla daje: »Informator« Zagreb, Ilica 51.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo po pošti K 15.— pošlino prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkoci v Ljubljani, zraven rotovža. 1631

Peči, štedilnike,

kuhinjske potrebščine, železno pohištvo,

okove za pohištvo in gradbe, orodje ter vsakovrstno drugo železninsko blago nudi po solidnih cenah na drobno in debelo trgovino z železnino

BREZNIK & FRITSCH v Ljubljani

Cankarjevo nabrežje št. 1.

I. SANDRIN LJUBLJANA.

Velika zaloga **usnja** kož, podplatov, gonilnih vsakovrstnega jermenov in boksa na debelo.

Mestni trg 6.

Coklje

trpežno izdelane, gornji del iz dobrega usnja izdeluje

Cevljarska zadruga, Vrbovec pri Mozirju.

Zahtevajte cenik!

TVORNIKA KEKSOV, PREPECECEV, OBLATOV IN VEFELJNOV

V. BIZJAK IN DRUG

ROGATSKA SLATINA priporoča svoje fine izdelke.

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, igel, močnih stvari, vezanin, finih žlic, rinčic za čevlje, zapon, toaletnih stvari, čevljarskih potrebščin in orodja itd. Za obilen obisk se priporoča tvrdka

Jos. Petelinac, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Najnižje cene na drobno in na debelo

Tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočni poklical k Sebi iskreno ljubljeno, nepozabno in dobro našo sestro, ozir. teto gospo

KATARINO ŠARC

posestnico

danes v sredo dne 8. t. m. od 1/4 10. uri dopoldne, po dolgotrajni, mučni bolezni, večkrat prevideno s sv. zakramenti za umirajočo v 77. letu starosti.

Pogreb pojde v petek dne 10. t. m. ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti št. 6 v Zapužah na pokopališče v St. Vid, kjer bodo položeni zemeljski ostanke v rodbinski grob.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v St. Vidu. Blago pokojnice priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

Zapuže, dne 8. decembra 1920.

Žalujoči ostali.

Posebna naznanila se ne izdajo.

ZAHVALA.

Vsem sorodnikom in znancem, ki so nam izrazili blago voljno sočutje o priliki smrti naše pokojne

Ernestina Gallé roj. Krisper

za krasne darovane vence in za spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo priskrbeno zahvalo.

Zalujoče rodbine

Adolf Gallé in Valentin Krisper.

V Ljubljani, dne 9. decembra 1920.